

ek

**eti lapok
fejlesztési
nről**

október 23. A lapok
alkoznak az ország-
s rámutatnak arra,
zza a háboru előtti
k egyáltalában nem
sztó kezét. Valóban
k nemcsak a régi
t részestik előny-
entáris és globális
tosabb és ami ked-
tettek minden örö-
adótól. Így az or-
e fektetett pénz
azoknak, akik ré-
tette. Sőt a kama-
és visszszámítolá-
blázódik a jegyzett

**ott a romani
jegyzője**

m mindennapos ese-
ppal ezelőtt a ro-
egállapítást nyert.
k jegyzője, Borras
Ploestibe helyeztek
kért meghamisított-
omozás kiderítette,
etekben operált a
kor az érdekelt fél
Az ítélet elhangzá-
megjelent az érde-
szolgáltatást, illetve
ezek ellenében vál-
ngzott ítélet meg-
egészen jelentéktelen
tékek alapján meg-
s jegyző ellen, aki
atalában tartozta-

**tonatiszt is
ben állott a
rényiókkel**

A Pravo Lidu je-
emberben Karlsbad
Duit Stevo nevű
iszt, aki állítólag,
szeköttetésben ál-
lőkkel. Duit gráci
annakidején több
ervezett meg. A
nt a volt osztrák-
vetlenül öngyilkos-
üzenetet kapott,
k helyét és sokáig
pal az után, hogy
e az öngyilkossá-

**boigár ter-
ztattak le
ban**

október 23. A bel-
kező kommunikét
magyar terroris-
terjesztett hírek
ságnak. A belügy-
jelentésekből csu-
y Aradon letartóz-
neví szobafestőt
k és kereseti esz-
Csehszlovákiát,
ztriát és minden-
utóbbi napokban
kósházára küldték,
avargóval együtt
arsait még nem si-

**és Lapkiadó Rt.
Baron L. Pop 19
3-77.**

urak

Taxa postala
plátite in num.
No. 224718/929.

Szerkesztőség
()
f
t

10. Telefon: 9-77. Előfő
Havonta 110, negyedév
évre 600, egészévre 12
főldre: Havonta 2, ne
félévre 12, egészévre 20
detések díjszabás szeri
KELET az erdélyi és
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Dl Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Há-
szegi Ernő, Strada Matei Mile 5.

Ára 5 lej

Péntek, 1934. okt. 26.

5695. ÉV. XVII. EVP.
CHESVAN16. 239. SZÁM.

Bentou csodálkozik

Aurelian Bentou, a Skoda-bizottság elő-
adója csodálkozik.
Csodálkozik, hogy a közvélemény oly
nyugtalan és ideges a Skoda-bizottság je-
lentésének lezárásával kapcsolatban.
Kijelentette, hogy mindaz, amit monda-
nak és amit írnak jelentésének tartalmáról,
légből kapott kitalálás. Ő, mint előadó, mind-
végig szigorúan tartzkodó volt. Nem éri
azonban, miért kell, hogy annyi felfévre
és magyarázatra indítsa az embereket ez a
döntés.
„Türelmet kérek!” — mondja Bentou.
Türelmet kér, miután egy ilyen előadónak
egy ilyen ügyben ezer és ezer dolgot kell
megvizsgálnia, telve ellentmondásokkal és
zavarokkal. Óriási az anyag — mondja —
mely sok időt igényel.

Igy Bentou.
Viszont jól informáltak mást mondanak.
Hogy bár nagy munka ez a jelentéselké-
szítés, sok a nehézség és a zavar benne, —
vagy az anyag — ez mind igaz, — de a
jelentés mindennek dacára: készen van.

Bentou zsebében...
Vagy talán nemis az ő zsebében. Hanem
magasabb körök zsebében.
Ezért a nyugtalanság, Bentou ur.
A közvélemény nem is arra kíváncsi,
hogy mit állapított meg a vizsgálóbizottság.
Tudja, hogy semmit. A közvélemény arra ki-
váncsi — és ezért nyugtalan, — hogy mit
stárnak kinhozni ebből a nagy zavarosból bi-
zonyos politikai körök.
Tudják, hogy nem az igazságot. Legfel-
jebb politikai tökélet és minden ilyen lehetősé-
g nyugtalanítja a közvéleményt, a már
amugy is nyugtalan időkben.

Válalás és társadalm

Rendkívül érdekes és tanulságos kimuta-
tást közöl a Magyar Statisztikai Szemle 9.
száma arról, hogy mely országokban unják
meg hamarabb a szerelmesek — egymást,
illetve a házasságot. A válások arányszáma
legmagasabb a Szovjetunióban, ott is
Moszkvában. De például Leningrád már
messze elmarad Moszkva mögött. A felét is
alig éri el a moszkvai válások arányszámá-
nak. Ukrajna nagy kikötővárosa, Odessza
pedig még Budapest mögött is elmarad, ha
nem is valami nagyon.

Berlin a városok éten halad s ugyancsak
ez a dicsőség éri Hamburgot is. Igen szép-
tömegű válást mutathat fel Bécs is, a vidám
szerelmesek városa, továbbá a kalvinizmus
városa: Genf és a Kelet Párizsává előlépett
Bukarest. Ellenben szinte meglepő kevés vá-
lások történi Párizsban, a házassági három-
szögek városában, jelül annak, hogy csak a
gyenge vigjátékírók rágalmazták meg.

A Skandináv-államokban a legkönnyebb
elváni. Ugyazólván gyerekjáték. S mégis
Svédország, Norvégia asszonyai unják meg
legkétsőbb férjüket, illetve a férjek a házassá-
g paradicsomát. Ugyancsak hűséges ház-
zastársak a hollandusok is. Legalább erre en-
ged következtetni a válások kicsiny arány-
száma. De elenyészően csekély válások történi
Lyonban, a selymek városában, a villamosok-
kat felborogató, barrikádot emelő heves
francia munkások egyik nagy középpontjá-
ban is. Ugyátszik, ők csak a közéletben
oly veszedelmes radikálisok, míg a csa-
ládi életben kispolgári galambhűséggel élnek
egymással.

A fiának között a válás rendkívül ritka.
Az ezer fő országá valóban holtomiglan-hol-
tediglan kitart a házasságban.

**A Skoda-jelentés
és a jobboldal**

Az is idetartozik, hogy a jobboldali politi-
kai csoportok egészen rendkívüli érdeklődést
tanúsítanak a Skoda-jelentés iránt. Sziate
türelmetlenebbül várják a jelentést, mint
maguk az érdekelték — akár politikailag,
akár személyileg érdekelt csoportok és szem-
élyiségek.
A gogista párt lapja, a Tara Noastra pél-
dái egyenesen nem tud aludni a jelentés ke-
sedelmessége miatt és követeli, hogy hala-
dékitalanul terítsék ki a bűnösöket.
Miért ez a türelmetlenség?
Vajon kizárólag a sértett tisztességerzés

**Szenzációs fordulat várható
a német külpolitikai vonal-
vezetésben**

**Hitler és Francois Poncet tárgyalásai. Németország újra
be kíván kapcsolódni a nemzetközi politikai együtt-
működésbe. Új német leszerelési egyezmény készül.
Berlinben megvitatatták az összes aktuális kérdéseket**

**Megkezdődött a pénztől való menekülés
Németországban**

Berlin, október 25. Francois Poncet ber-
lini francia nagykövet felkereste Hitlert,
aki Neurath báró külügyminiszter jelenlé-
tében fogadta a nagykövetet. Poncet köz-
vetítette Lebrun elnök és a francia kor-
mány köszönetét a Barthou halála alkalmá-
ból nyilvánított részvétért. A párizsi
lapok első oldalain adják tudtul a hírt
közönségünknek.
A Petit Parisien értesülései szerint Hit-
ler újlag kijelentette Francois Poncetnak,
hogy a Saar-kérdés elintézése után nem
marad vita-anyag területi kérdésben a bi-
rodalom és Franciaország között. Francia
politikai körök információi szerint Berlin-
ben tegnap megvitatatták a két hatalmat
érdeklő összes aktuális kérdéseket. Több
lap ismételtelen közli azt az értesülést,
hogy Hitler szeretné a leszerelési tárgva-
lások újrafelvételét s az azokban való né-
met bekapcsolódást, valamint a Népszövet-
ségbe való visszatérést is megoldáshoz jut-

tatni.
Ezzel kapcsolatban a Daily Telegraph
szerint szenzációs fordulatot lehet várni a
német külpolitikai vonalvezetésben. Né-
metország újra bele kíván kapcsolódni a
hatalmak politikai együttműködésébe. Ber-
linben új német leszerelési javaslatot ké-
szülnek nyilvánosságra hozni. Hivatalos
német helyen remélik, hogy a javaslatot
Anglia és Olaszország elfogadják s így meg-
lehet kísérlni a megegyezést Franciaor-
szággal is.

Genf, október 25. Több lap azt a hírt
közli, hogy Németországban csaknem min-
den vonalon áruhiány kezd érezhetővé vál-
ni s a márka állandóan veszít belföldi vá-
sárlóképességéből. Megkezdődött a pénztől
való menekülés folyamata, akár az inflá-
ciós időkben. Hivatalos helyen mindent
igyekeznek elkövetni a pénzpanik meg-
szüntetésére.

**Drákói szigoruságu
bírságokkal fogják ki-
prézelni a vállalatok és
gyárak adóját**

**Új rendszert találják ki az üzemek adójának meg-
állapítására**

Bucuresti-Bukarest, október 25. A pénz-
ügyminisztérium körrendelettel intézett a
pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben tudomá-
sukra hozza a könyvvezetés módosításait,
valamint a gyáraknál és vállalatoknál veg-
zett adóbehajtást. A rendelet értelmében mi-
kor egy vállalat nem fizet, a következő hónap
30-ig az illető ellenőr kiszáll a helyszínre és
megállapítja az előző hónapra tartozott ösz-
széget. Ha a kivetett összeget nem fizeti ki
idejében a vállalat, úgy ötszázalékos több-
lettel terheli meg a következő hónapban.
Kéthónapos mulasztás eltelte után 10, majd
a harmadik hónapban 15 százalékra emelke-
dik a bírság. Ahol az előző hónapokhoz mér-
ten az adó csökkenését fogják észlelni, ott a
helyszínen fogják annak okait kikutatni.
Ugyanekkor a gyáraknál levő ellenőrző agen-
sek saját felelősségükre köteleztetnek felül-

vizsgálni a gyárat elhagyott árumennyisége-
ket, hogy azok be legyenek vezetve a köny-
vekbe.

Bucuresti-Bukarest, október 25. A pénz-
ügyminisztérium egyébként új rendszert ál-
lapított meg a gyárak adóbehajtására és ki-
vetésére vonatkozólag. Az ellenőrző hivatalok
megszerzik az óránkénti produkció, a munka-
órak számára vonatkozó adatokat, stb., ame-
lyeket a vállalatok kötelesek lesznek havon-
ként speciális táblázatokra vezetni. E táblá-
zatokon szerepeini fognak a gépek száma, a
nyersanyagmennyiség, a feldolgozott meny-
nyiség, a különböző gyártmányok, a fizeté-
sek, a tüzelőanyag, a veszteség összege a
nyersanyagnál, a ténylegesen dolgozott órák
száma, az egész vállalat óránkénti terme-
lése, stb.

Követeli így az elégtelét vagy pedig más, a
becsülettel nem éppen szorosán összefüggő
szempontok is közrejátszanak ebben a türel-
metlenségben?

Azok, akik a tiszta szempontokat általa-
ban nem igen tudják meglátni a napi politi-
kában, az utóbbi felféves felé hajlanak.

A dolog igen egyszerű.
A Skoda-ügyben a vádlottak padján né-
hány nemzeti parasztpárti politikus és velük
együtt az egész nemzeti parasztpárt ül.
A liberálisok után az alkotmányos uzus
szereplő a nemzeti parasztpártnak kellene kö-
vetnie a kormányon. Erre utal a részleges

választások eredménye és a közhangulat.

Ha már most a Skoda-ügy vizsgálóbizottsá-
ga hivatalosnak minősíthető és parlamenti
határozattal megerősített jelentésben meg-
bőlyegzőn erkölcsileg a nemzeti parasztpár-
tot, úgy ez a párt végérvényesen kompromit-
tálható volna a közvélemény előtt, nem jönne
számításba a kormányutódlásnál és a liberá-
lisok után megnyílnának a lehetőségek a kis
csoportok és főleg a jobboldali csoportok
érvényesülése számára.

A Skoda-bizottság jelentése késik.
A Tara Noastra nem tud aludni és ug-
yátszik tudja, hogy miért.

VILÁG TUKRE

**Perszonálunió az ICA
és a Jewish Agency között**

**Irta: Michael Landau, volt ország-
gyűlési képviselő**

A zsidó lapok jelentették, hogy október
16-án zajlott le Londonban az ICA (Je-
wish Colonisation Association) zsidó tele-
pítési társaság évi közgyűlése, amelyen a
visszavonuló Sir Leonard Cohen helyébe
Sir Osmond d'Avigdor Goldsmidet választ-
ották meg az ICA elnökévé. Leonard
Cohen, aki egészségügyi okokból mondott
le tisztségéről, 30 évig volt e nagyjelentősé-
gü zsidó testület elnöke és annak egész
politikája az ő politikája volt.

Nem érdektelen — sőt igen jellemző a
zsidó világunkra — közelebről megismer-
ni e nagy zsidó kolonizációs társaság meg-
alakulásának körülményeit. Annál érdeke-
sebb ez ma, mivel úgy látszik, hogy az
ICA kolonizációs politikájának új irányba
való terelése előtt áll, éppen azért, mert
elment egy elnök és új jött a helyébe. Az
új elnök személyét jól ismeri a cionista vi-
lág. Sir Osmond d'Avigdor Goldsmid a
Jewish Agency nagytanácsának elnöke. Az
által, hogy Goldsmid áll ma mindkét tes-
tület élén a perszonálunió folytán, nagyon
valószínű, hogy szoros együttműködés fog
kialakulni az ICA és a Jewish Agency kö-
zött.

Hogyan alakult meg és mit akart meg-
valósítani az ICA?

1890-ben, amikor súlyosan rosszabbodott
az oroszországi zsidók helyzete, Hirsch
báró kolonizációs társaságot létesített,
mint részvénytársaságot jegyezte azt be
Angliában két millió font alaptőkével,
mely akkor 50 millió arany franknak, va-
gyis két milliárd lejnek felelt meg. A tő-
két később fokozatosan emelték, míg
Hirsch báró halála után — egyes verziók
szerint — 10 millió fontra nőtt. A báró
célja a következő volt: zsidó családokat
kiemelni az orosz pokolból és Argentíná-
ban és más országokban letelepíteni őket.
500 ezer hektár földet vásároltak Argenti-
nában, hasonló nagy területeket Braziliá-
ban, Kanadában, stb. A kolonizációt az
ICA finanszírozásával indították meg. Az
ICA gondoskodott a telepekek átviteléről,
ellátásáról, ruházatról, felszereléséről stb.
1926 végéig összesen 5800 családot tele-
pítettek le Argentínában, hol 33 ezer lé-
lektől álló zsidó földművelő lakosság fej-
lődött ki. Igaz, hogy amikor Hirsch báró
megindította a kolonizációt, mindössze
ezer zsidó család élt egész Argentínában,
míg ma közel 200 ezer. Argentína, a maga
termékeny és dus földterületeivel nagy
vonzóerőt gyakorolt a zsidó kivándorlókra,
különösen a háboru utáni években. Azok-
nak száma azonban, kik mezőgazdasági tele-
pekre mentek, egészen minimális volt. A
bevándorlók óriási többsége a városokba
ment, új gettókat alakítva és igen gyak-
ran az egész vállalat óránkénti terme-
lése, stb.

Néhány évvel e filantropikus kolonizá-
ció megindulása után, dr. Herzl Tivadar,
látván a zsidóság tragikus helyzetét és új
utakat keresve a zsidókérdés megoldására,
megjelent Hirsch báró előtt és abban a
beszélgetésben, mely ma már a történele-
mé, megmondotta véleményét Hirsch báró
művéről, úgy, ahogy tiszta szemmel látta:

...A filantropikus elvet alapján
tévesnek és hamisnak tekintem. Ön koldu-
sokat tenyész. Jellemző, hogy egy népnél
sem találunk annyi filantropiát és annyi
koldust, mint a zsidóknál. Magától adódik
a megállapítás, hogy e k' t jelenség között
valamelyes összefüggés kell, hogy legyen.
Tehát a filantropia által megrontjuk a nép
karakterét“.

„Nagyban igaz van“ — válaszolta a báró.

A két illusztris férfi, még sem tudták megérteni egymást ezen a találkozáson, mely a zsidó mánás következő kifejezésével végződött: „De oly fantasztikusok az ön ötletei!“

Hirsch báró, a gyakorlat embere, a nagy bankár nem tudta megérteni, annak az irrealis és mégis megdönthetetlen elemnek az értékét egy nép vezetése szempontjában, amelyet Herzl „Actions d'éclat“-nak nevezett. És negyven évnek kellett elmúlnia, hogy az élet ne a realitának, hanem éppen a fantasztának adjon igazat.

Az JCA kolonizációs munkája, mely Palesztina határain kívül folyt a rendkívül kedvező anyagi körülmények között: redukált eredményeket hozott és távolról sem tudott megfelelni a zsidó tömegek vágyainak és nagy szükségleteinek. Már nem is beszélünk azokról a felmérhetetlen összegekről, melyeket az elmúlt negyvenéves esztendő során költöttek el és amelyek tisztán a társaság hatalmas tőkájének kamataiból halmozódtak fel. Elég, ha rámutatunk arra, hogy egyedül Argentínában 200 ezer hektár föld maradt megműveletlenül, mint tartalék, Brazilián, Kanadán, stb. kívül. Az a tény, hogy nem használják fel ezeket a földeket, élénken bizonyítja, hogy a kolonizáció nem tudott kellő gyökeret verni és az JCA vezetése megelégszik, hogyha a régi kolonisták által — halálózás, vagy a faluról városba való bevándorlás folytán — hagyott öröket új elemekkel tudja betölteni. Még nagyobb szerencsétlenség, hogy a kolonisták gyermekei nem maradtak meg szüleik foglalkozásánál, hanem városi foglalkozásokba vetették magukat, a szabadfoglalkozások felé orientálódtak, hol az antiszemitizmus, a szellemi proletarizáció, stb. szerencsétlenségei vártak rájuk.

Nem kell mondanunk, hogyha a hatalmas tőkével rendelkező JCA teljesítményeihez a sokkal kisebb és rendkívül nehezen összegyűjtött tőkével rendelkező Palesztina teljesítményeit mérjük, az összehasonlítás egészen rendkívüli és nagyméretű különbségeket mutat fel az utóbbi javára. És ez nem azért van, mert Palesztinába termékenyebb, vagy olcsóbb lenne a föld, mint Délamerikában, hanem, mert Erec Jiszráél szimbólum és a népeket inkább lehet imponderábilakkal lelkesíteni, mint hideg realitásokkal és kiszámított matematikával.

Ez a felismerés és ezek a megállapítások, melyek világosan állnak mindenki előtt, sajnos távol állottak mindaddig az ICA vezetőinek mentalitásától és lelkétől. Míg a felmérhetetlen tőkét fektették be és nagyjelentőségű perекet vesztettek el az angol állammal szemben, az ICA tőkéje több, mint a felére csökkent. De az a néhány millió fontot, mely az ICA birtokában maradt, sem fordították palesztinai kolonizációs tevékenység irányában, még akkor sem, amikor az egész világ elismerte a zsidó nép történelmi jogait Palesztinára. A régi módszerekkel operáltak tovább. Óriási összegek ömlöttek más országokba, hol különböző kolonizációs kísérletek folytak, így többek között Szovjet-csorsországba is. Csak Palesztinába nem. Aki meglátogatta az északgalileai zsidó koloniatokat és hallotta a telepesek panaszeit, szívszorogást érzett szegénységük látára és sok panaszt hallhatott arról a bánásmódról is, melyben az ICA adminisztrátorai részesítik a telepeket. Báró Rotschild ödönnek, a nagy és hallhatatlan zsidó mecénásnak kellett közbelépnie, aki új kolonizációs társaságot alakított Palesztina Jewish Colonization Association (JCA) néven saját tőkájének az ICA társaság tőkájével való egyesítésével, hogy az utóbbit bevonja Palesztina érdekkörébe és a palesztinai kolonizációs munkába.

Bizonyos, hogy az utóbbi években sokat tett az ICA Palesztinában, de nem annyit, amennyit tehetett volna, ha az ICA odaírányítja tőkét.

Az október 16-i új választás reményt ébreszt szíveinkben. Ma, amikor a Keren Hajeszod bevételai oly gyengék, hogy a legkisebb kolonizációs terv keresztülvitele is a legsúlyosabb nehézségekbe ütközik és amikor a magánosok nem gondolnak arra, hogy mezőgazdasági földeket szerezzenek, viszont a nemzeti alapok nem képesek nagyobb földeket vásárolni — a Jewish Agency tanácsa elnökének az ICA

Select Mozaik Marlene Dietrich

legújabb slágere:

A biborruhás asszony rendezte: Joseph v. Sternberg

elnökévé való megválasztása kedvező jelnek ígérkezik. És hozzátehetünk még egy kedvező hírt: Louis Oungre az ICA vezérigazgatója, az október 16-i közgyűlés után nyomban Palesztinába utazott, hogy a PICA igazgatójával egyetemben tanulmányozza az ottani helyzetet és lehetőségeket.

D'Avigdor Goldsmid megválasztása, a cionizmus és a zsidó országépítés mai su-

lyos harcaiban, nagy jelentőségű esemény célkitűzéseink megvalósításának útján. Egyrészt remélhetjük a palesztinai gyakorlati munka megerősödését, másrészt talán sikerülni fog konszolidálni és összefogni azokat a zsidó erőket is, melyek eddig távol állottak a zsidó nemzeti otthon építésétől.

Egy tegnapi ellenfél munkatársunkká lett.

Scott és Black csodálatos repülése

Anglia—Melbourne 2 nap 22 óra 25 perc. A nagy repülőverseny éplőtáji állandó halálveszélyben tették meg az utolsó szakaszt

Melbourne, október 25. A csoda megtörtént. Két nap s 22 óra alatt Angliából Ausztrália délkeleti partjára ért egy repülőgép. Scott és Black pilóták a nagy távrepülési verseny győztesei. Déli tizenkét óra után viharvert gépük, az „Üstökös“ Melbourne repülőterén az egybegyűlt tömeg egetverő éljenzése közben leereszkedett. Ezzel Scott és Black megnyerték a nagy versenyt és két világrez — Európa és Ázsia — szárazföldje és vízei felett átszállva, megérkeztek a harmadik világrészbe, Ausztráliába, annak is legtávolabbi, délkeleti csúcsára, ahol Melbourne van.

Nagy pillanat volt. Záporosó szakadt, mégis 30.000 főnyi tömeg várta érkezését. Húsz ausztráliai pilóta repült a győztesek gépe elé s kísérete az utolsó száz kilométeren a diadalmasodókot, kik kedden hajnalban hagyták el az utolsó ellenőrzőállomást, Charleville repülőteret.

A pilóták mozogni sem tudtak a fardagtól

Az Üstökös leszállt Melbourne repülőterén a lelkesedő tömeg előtt. Scott és Black, a két pilóta beretváltatlan arcán végtelen kimerültség látszott, mikor kiszálltak gépükből s a hozzáietők karjaira támaszkodva a közeli hangárba támoigogtak. Egy ideig szinte síkületen nézték a jelenetet, mert a motor szakadatlan dörgése annyira megfosztotta őket a hallástól, hogy eleinte még a tömeg zúgó éljenzését sem hallották. Öt perc múlva, mikor valamennyire magukhoz tértek, s rendbejött a hallóképességük is, eléjük állt Mac Farlane, Victoria állam első államtitkára és rövid beszéddel üdvözölte őket. Azt mondotta, hogy nagyszerű teljesítményükkel bebizonyították, hogy még éneke azok a kiváló erények, melyeknek az angol birodalom megalapítása: közöni.

„Isten esodája, hogy nem pusztultunk el!“

Scott a rekordszámtól alig hallhatóan azt felelte:

— Ugy emléik, mintha évszázadokig tartott volna az út. Állandóan a gép sorsáért aggódtunk és mindig az volt az érszünk, hogy egy mérföldet repülünk előre, kettőt hátra.

A pilóták alig álltak a lábukon s csak annyit lehetett még kivenni belőlük, hogy vállalkozásuk sikere fölött ők csodálkoznak a legjobban, mert nem hitték, hogy szerencsésen be tudják fejezni az utat. Amióta elindultak Singaporeból, állandóan bajuk volt az egyik motorral, arra azonban nem volt idejük, hogy megjavítsák, mert akkor a nyemükben haladó Parmentier és Moll holland pilóták gépe beérte volna őket. Hibás motorral repültek át az egész Timor tengert és az ausztráliai kontinent s különösen az ut legutolsó szakaszán már oly kétségbeesítő volt a helyzet, hogy minden pillanatban várták a katasztrófa bekövetkezését.

— Isteni csoda — mondotta Scott —, hogy a sikerrel megtett 20.000 kilométer után az utolsó száz kilométer előtt nem pusztultunk el.

Anglia ünnepe
A két győztest az üdvözlés jelenete után autón Melbourneba vitték, hol már várta őket a walesi herceg, Macdonald miniszterelnök, Londonderry lord légügyi miniszter és Thomas dominiumügyi miniszter üdvözlő távirata. Csak a villamosság szárnyán érkezett üzenet győzte nagyobb gyorsasággal a messzeséget, mint az Üstökös szárnyai.

A világ minden részéből százzal érkeznek az üdvözlő táviratok az anglia—ausztráliai

távrepülőverseny győztesei címére. Egész Anglia büszke bátor pilótáira — üzenete a walesi herceg Birminghamból Scott és Black pilótáknak. Londonderry lord repülésügyi és Thomas gyarmatügyi miniszter külön-külön táviratot küldtek és ugyanakkor az egész angol kormány is szerencsekívánatait fejezte ki. György angol király a melbourni lapok értesítése szerint Scott pilótát, a háromnapos rekordrepülés vezetőjét nemesi rangra emelti.

Bámulatos rekord

Scott és Black győzelme világraszóló nagy esemény. Egy évvel és négy hónappal: ez előt (1933 október 4-e és 11-e között) az ausztráliai Smith Kinsford 7 nap, 3 óra és 15 perc alatt tette meg ennél rövidebb utját Londonból Wyndhambe, Ausztrália északnyugati kikötővárosába, Scott és Black pedig most a hosszabb, majdnem 20.000 kilométernyi utat 2 nap, 22 óra és 25 perc alatt tette meg. Scott 31, Black 35 éves.

A holland repülők pechéje

Parmentier és Moll holland pilótáknak már nem volt olyan szerencsésük, mint a két

angolnak s ők valóban közvetlenül Melbourne előtt vesztették el a versenyt, amelyek biztos favoritjai voltak a második helyre. A két „repülő hollandus“, aki eddig óramű pontossággal repülte be az egyes utszakaszokat, 800 kilométerrel Melbourne előtt a sötétben leszállásra kényszerült s most kénytelen megvárni a hajnalt, hogy tovább indulhasson a mocsaras terepről. Ez az egy éjszaka minden valószínűség szerint megfosztja a holland pilótákat a második díjtól s most már úgy látszik, hogy a második helyre Pangborn és Turner amerikai pilóták kerülnek. A halandusok már egészen bizonyosra vették, hogy estére megérkeznek Melbournebe s valóban már csak másfél óra utjuk volt hátra, amikor közvetlenül az alkonyat beállta után heves zivatar kerekedett és kénytelenek voltak leszállni. A leszállás Albany városa mellett történt, Melbournetól 300 kilométerre északkeletre. Magának a gépnek nem történt komolyabb baja a kényszerleszállásnál, miután azonban mocsaras terepen értek földet, nem merték a vihar előlta után megkockáztatni a startot s most várják a napelkelést, hogy világosságban menjenek neki a terep nehézségeinek. Parmentier és Moll nagy Douglas-gépén, a két pilótán kívül, mint ismeretes, három utas is volt, ezek közül azonban csak egy maradt velük éjszakára, míg ketten bementek Albanyba, vonatra útek és késő éjszakára már meg is érkeztek Melbournebe.

Hol a többi repülő

Turner és Pangborn amerikai repülők, akik előtt a harmadik díj helyett most egyszerre a második díj reménye is felcsillant, erőltetett repüléssel folytatják az utat Melbourne felé. Port-Darwinból, középauropai időszámítás szerint, délelőtt 9 óra 45 perckor indultak el s Melbourne előtt most már csak egy ellenőrző állomáson kell leszállniuk: Charlevilleben.

A versenyben résztvevő többi repülőgépről kedden este a következő jelentések érkeztek:

Brook angol repülő szerencsésen megérkezett Athénbe.

Bagdadból egyszerre három gép startolt: az amerikai Monocoupe-gép Wright és Polarde pilótával, Dawies és Hill angol repülők Fairrey-gépe és Shaw angol pilóta Klemm-Eagle-típusú repülőgépe.

Melrose ausztráliai pilóta Karacheeba érkezett s kevéssel utóbb leszállt a karacheei repülőterén Hansen dán pilóta, majd a két Stodard-testvér is.

Mac Gregor újzealandi pilóta elhagyta Rangont és utban van Singapore felé.

Titulescut és kíséretét ünnepélyesen fogadták Ruszcsukban

A külügyminiszter elutazott az ankarai Balkán-konferenciára

Ruszcsuk, október 25. (Rador.) Ma reggel fél 3 órakor Titulescu külügyminiszter Savel Radulescu és Eugen Titeanu alminiszterek, Vasile Stoica szófiai meghatalmazott miniszter, Eugen Filotti meghatalmazott miniszter és a sajtóigazgatóság vezetője, Nenisor titkár, továbbá a giurgiai prefektus és primár kíséretében megérkezett Ruszcsukba. A kora hajnali óra dacára, a bolgár hatóságok és Manolescu Popescu ruszcsuki román konzul várták a hajót. Kazalioff kerületi igazgató üdvözölte Titulescut a bolgár kormány nevében,

majd Gabrovski, Giurgiu primárja csokrot nyújtott át a külügyminiszternek. Titulescu válaszában emlékezett legutóbbi ruszcsuki látogatására, amikor Károly királlyal együtt volt a határvárosban, majd hangsúlyozta, hogy Giurgiu és Ruszcsuk között nemcsak barátság, hanem valószínűleg testvéri viszony áll fenn. Félőrai ott-tartózkodás után a román előkelőségek a hajón visszaindultak Romániába, míg Titulescu a délelőtti folyamán továbbutazott Sztambulba.

Ujabb náci-puccs készül Ausztriában?

Lekergették a szószékről a hivek egy hitlerista püspököt

Prága, okt. 25. Berliin jelentés szerint Müller biboros püspök és a többi hitlerista püspökök csütörtökön audiencián jelentek meg Hitler előtt, aki ez alkalommal teljes szolidaritást vállalt velük, elítélve az ellenzéki egyházfők megmozdulásait. Az ellenzéki egyház azonban ettől függetlenül folytatja akcióját. A hitleristák által kinevezett új püspök, Sommerer, egy kis kápolnában volt kénytelen bemutatkozó prédikációját megtartani, mert az összes nagy templomok az ellenzék kezén vannak. Ebben a kápolnában sem tudott azonban nyugodtan beszélni, — mert a hivek kifityölték és lekergették a szószékről. A rendőrség ezalkalommal nem lépett közbe.

hogy bár a németországi osztrák légiót feloszlatták, a náciak ettől függetlenül újabb államcsínyre készülnek Ausztriában. A nemzeti szocialista párt fegyverekkel és jelentős összegekkel támogatja az akciót, amelynek célja, hogy a náciak erőszakot tegyék rá a kezüket Ausztriára.

— A görög exkirályné Belgrádban. Belgrádból jelentik: Erzsébet görög exkirályné tegnap este Belgrádba érkezett, ahol egy hónapig fog tartózkodni.

— Matuskát kiadták a magyar hatóságoknak. Bécsből jelentik: Matuska vasuti mérényt kiadták a magyar hatóságoknak, — hogy november ötödikén a biatorbágyi mérenyletért bíróság elé legyen állítható.

Gazda nine ko

Továbbra is

Bucuresti-Buka

hónapokig tartó... totta végül az... szer módozatait... ban sorozatosan... rendkívül fontos... vésztékünk arra... zokat a kritika... gazdasági és pén... szer megítélésén... is egy megállapít... azért sem lehet... akalvelel lényegé... viellenőrzés tová... sül, ha enyhített... teás eszméje. Eg... kel szemben, hog... szükben a Banca... kell bocsátani, ha... leum kivételről... kell a devizák... exportjából szárm... Ez volna lényeg... nél a kormány... dukálódik a várt... megoldást meg... csak azok, akik... dás hívei voltak... oldást a lej stabi... resték. A legelső

hat a Toga

Hüleses m

Idegfájda

es ma

Rheumatik

Togal oldj

es eltávolítja a szer

Minden gyógyszer

Lei 52— vagy Lei 130

Svájc

rök részéről kiind

gabona kivételből

dig sem adták át

ca Nationalának.

például másfél m

tartoznak a Banca

hogy a másik két

helyzet.

Ez az állapot

radni továbbra is

ezen exportörök

naszkodtak, hogy

a Banca National

rögnők kell, hogy

sükre megfelelő de

szaikat nem vették

dokolhatná vajjon

hogy revizáltak m

adni s hogy semmi

kerülni? Megszorit

betiltása? Eféleről

előtt is ilyen intézk

sértés. Másodsor

hogy a petróleum

megállapodás alap

tehat azt, hogy há

gesztik a kivétel

segítségével regress

mán állam számár

kedés felbecsülhet

A probléma teh

nem lesz megoldva

tul sem fog hozzá

gabona kivételből

Gazdasági és pénzügyi szakkörök nincsenek elragadtatva az új kontingentálási rendszertől

Továbbra is szükség lesz a fekete tőzsdékre, mert a devizák nem fognak a kívánt mértékben befolyjni a Banca Nationalához

Bucuresti-Bukarest, okt. 25. A kormány hónapokig tartó tárgyalásai után megállapította végül az új kiviteli és behozatali rendszer módjait, amelyeket előző számainkban sorozatosan ismertettünk. A kérdés rendkívül fontoságára való tekintettel ma visszatérünk arra a kérdésre, ismeretve azokat a kritikai szempontokat, amelyek gazdasági és pénzügyi köröket az új rendszer megítélésénél vezettek. Mindenekelőtt is egy megállapítás: új rendszerrel már csak azért sem lehet szót, mert az előző szisztem alapelvei lényegében megmaradtak. A devizellenőrzés továbbra is fennáll s érvényesül, ha enyhített formában is a kontingentálás eszméje. Egyetlen eltérés az eddigiekkel szemben, hogy a devizákat teljes egészében a Banca Nationala rendelkezésére kell bocsátani, ha gabona, fa, vagy petróleum kivitelről van szó és 30 százalékát kell a devizáknak átadni, ha azok más áruk exportjából származnak.

Ez volna lényegében a megoldás, amelynek a kormány megállapodott és ennyire redukálódik a várt módosítás. Már pedig ezt a megoldást meg nem felelőnek tartják nemcsak azok, akik a valutaprémiumos megoldás hívei voltak, hanem azok is, akik a megoldást a lej stabilitásának keretein belül keresték. A legelső megjegyzés, amely szakkör-

ségéhez. Ebben az esetben viszont arra sem lehet számítani, hogy a devizapiac helyzete megjavuljon.

A kétféle bánásmód kérdése is különböző megjegyzések tárgyát képezi. Az első kategóriához tartozóknak át kell adniok összes devizájukat, a második kategóriabeliek pedig csak 30 százalék átadására vannak kötelezve. A kérdés az, mit nyer az ország abból, hogy az exportörök egy ilyen intézkedés következtében a második kategóriához tartozó áruk kivitelét fogják szorgalmazni? A fa, petróleum és gabona kivitele képezte eddig a román valuta ellenálló erejét. Nem valószínű, hogy a két kategória közötti megkülönböztetés a román nemzetgazdaság érdekében állott volna. A piac ilyen körülmények között szkeptikusan néz az új rendszer ered-

ményei elé. Sőt egyesek határozott zavaroktól tartanak, amelyek károsan fognak viselkedni a gazdasági és pénzügyi életre általában.

Szakkörök általában azon a véleményen vannak, hogy a jelenlegi rendszer nem fog a kívánt eredményekhez vezetni. A Banca Nationala vezetőjének reményeivel szemben valószínűnek tartják, hogy a devizák nem fognak szabályszerűen befolyjni a jegybankhoz s hogy a zugtőzsdék ennél fogva továbbra is be fogják tölteni nem túlságosan magas, de az adott körülmények között szükséges hivatásukat. Egyesek változatlanul fentartják a véleményüket, hogy a Jugoszláviában és Ausztriában eredményesebb kipróbált rendszerhez kellett volna nyulni, vagyis meg kellett volna próbálni a valuta prémiumokkal. Ebben az esetben lett volna elegendő deviza s amellet a lej értéke is emelkedhetett volna. Ezek a körök valószínűnek tartják, hogy amit a kormány nem volt hajlandó most megcsinálni, azt meg fogja csinálni később, azzal a különbséggel, hogy a jelenlegi kísérletezések keserves erőfeszítéseket és áldozatokat kívánnak, amelyek elkerülhetők lettek volna. Egyesek szerint teóriákhoz való ragaszkodás helyett sokkal helyesebb és konkrétebb lett volna másutt bevált intézkedéseket minden további nélkül felhasználni.

Hol lehetett jól keresni a gazdasági krízis esztendejében is

Megdöbbentő számadatok a Monitorul Oficial igazgatóságának gazdálkodásáról

Bucuresti-Bukarest, október 25. A Monitorul Oficial ügykezelésének felülvizsgálására kiküldött parlamenti bizottság most tette közzé jelentését, amely súlyos vádakot tartalmaz az intézet volt nemzeti parasztpárti igazgatósági tanácsának működésére vonatkozólag. A bukaresti sajtó egy része fenntartással fogadja ezeket a vádakokat, melyek állítólag politikai bosszú által vezetett születtek meg. A vizsgálóbizottság állításai mindenesetre igen súlyosak és az kétségtelen, hogy az igazgatósági tanács tagjai olyan hatalmas összegeket vettek föl, amelyek nem igen egyeztethetők össze az állam mindennapos pénzügyi gondjaival.

A vizsgálóbizottság jelentése szerint 1930-31 folyamán az államot 21 millió 201.267 lejrel károsították meg a Monitorul igazgatói. A hivatalos lap adminisztrációja rosszul van megszervezve. Az egyes irodák között semmilyen ellenőrzési kapcsolat nincs. A könyvek szabályellenesen voltak vezetve. Javítások, törések, beírások, ceruzával eszközölt feljegyzések fordulnak elő benne. 1931-ben 1.332.852 lejrel növelték szabályellenesen a Monitor tiszta jövedelmét, míg 1930-ban 3.170.934 lejrel növelték szabályszerűen a jövedelmet. Az igazgatósági tanács 1930-ban 1.852.011 lejrt vett fel, anélkül, hogy ez az összeg a költségvetésben elő lett volna irányozva.

Az igazgatósági tanács főleg azon volt, hogy az intézmény jövedelmét felfokozza,

hogy azután a jövedelemből az igazgatóság tagjai minél nagyobb arányban részesedhessenek. A megyéknek és községeknek szállított nyomtatványokért, melyeknek előállításra 632.086 lejbe került 2.504.620 lejrt számított fel a Monitorul nyomdája. 1931-ben a Monitorul magányomdának is kiadott munkálatokat és ezekkel szemben 10 százalékos jutalékot számított fel. Az igazgatósági tanács 1930 elején 1 millió 200 ezer lejrt szavazott meg magának zsetonok címén. 1930 júliusában Bunescu vezérigazgató újabb 1.200.000 lejrt apróhált az igazgatóság tagjai számára. Ebben az évben az igazgatóság összesen 5 millió 147.011 lejrt vett fel, amihez hozzájárult még 3.285.027 lej zsetonok és jövedelem részesedés címén. Az igazgatóság tagjai nem adtak egyéni nyugtákat a felvett összegről és valamelyes fizetési listát sem irtak alá. Kollektív nyugtát adtak valamennyien, nehogy meg lehessen állapítani, mennyit inkasszáltak.

Paul Arion, volt igazgatósági tag, akit a bizottság kihallgatott, kijelenti, hogy nem tudja mennyit vett fel, mert nem vezetett feljegyzéseket. Mindenesetre meglepő, hogy milyen nagy gazdagság nyílik meg előtte, hiszen soha ő azelőtt annyit nem keresett. Hasonló értelemben vallottak az igazgatóság többi tagjai is. A bizottság megállapítása szerint Bunescu vezérigazgató 1930-31-ben 1 és egynegyedmillió lejrt vett fel, Teianu igazgatósági tag 870.000 lejrt, Paul Arion igazgatósági tag 747.300 lejrt.

Új gyárak és új országutak épülnek Palesztinában

105.000 lakosa van Tel-Avivnak. Haifából elindult az idei szezon első narancs-exportja. A tel-avivi autobuszok új trükkje

Tel-Aviv, október 25. A napokban közzétett legújabb statisztikai kimutatás szerint Tel-Aviv városának 105 ezer lakosa van és a palesztinai zsidó jisiv közel egyharmadát foglalja magában. 5694 zsidó évében a városi tanács 444.805 qm telekre adott ki építkezési engedélyt. Ezeket a telkeket 19.157 lakást és 375 üzlethelyiséget építettek. Az előző évben mindössze 294.462 qm telket építettek be 8706 lakással és 257 üzlethelyiséggel. Tel-Aviv vizfogyasztása több, mint 45 százalékkal növekedett az elmúlt évben.

Haifában új papirgyár nyílik meg a közeljövőben. A gépinventárt már meg is rendelték Hollandiából és december elején kell, hogy Palesztinába érkezzen a szállítmány. Az új vállalat tulajdonosa Leo Schneur, a tel-avivi levélboríték gyár fővezényese. A haifai gyár naponta 8-10 vagon különböző papírt fog előállítani. A végleges terveket egy németországi szakember készíti.

Megírta az Új Kelet, hogy 35 ezer font alaptőkével, egy holland-német társaság

üvegyárat épít Haifa-Bayben. A vállalat szakértői alapos kutatásokat végeztek a tengerparti zónán és a partvidék déli részén olyan minőségű üveghomokot találtak, mely a legjobb középeurópai (Hohenbocka) homokkal egyenértékű. A mész- és nátriumellátás sem ütközik akadályokba. A gyár — melynek neve „Phönicia” — főleg ablaküveg készítésével fog foglalkozni, ami új iparág az egész Közelkeleten és a „Phönicia” lesz az első üvegyár a Levántén.

Sechunath Borochoiban megnyitották Palesztina első nyomdafestékgyárát, mely első termékeit a napokban vitte piacra. A „Papyrus” papirgyár, melyet a régi tel-avivi mintavásár terén építettek és néhány hónappal ezelőtt nyitotta meg üzemét, négy hétre be kellett hogy szüntesse működését. A gyár nem tudott megfelelni a nagy szükségleteknek, annyi rendeléssel halmozta el, hogy képtelen volt azoknak eleget tenni. Szállítási határidőt kért és ezalatt újabb nyersanyagmennyiséget szerez be és munkásainak számát is felemeli.

A Regele Carol román hajón elindultak Palesztinából az idei szezon első narancs-szállítmányai, mintegy 2100 láda. Jaffában a Jaffa Citrus Company Ltd cég égisze lett új exportházat alapítottak, mely különösen Angliába és a többi kontinentális országokba fog szállítani. — A következő hónapokban zsidó részről újabb 30.000 dunam földet fognak narancssal beültetni. A Jewish Agency rehothói mezőgazdasági kísérleti állomása megállapodott a kormány mezőgazdasági ügyosztályával az ültetvényvédelem közös kerestülvitelében.

A palesztinai fainportban érdekelt üzleti körök tervet készítettek és nyújtottak be a kormánynak egy speciális faárulkötő építésére vonatkozólag Jaffában.

A tel-avivi városi közlekedés szolgálatában ezidőszent 95 autóbuss áll, ami távolról sem tud megfelelni a rendkívül gyors tempóban növekedő forgalomnak, mely ma mintegy ötvétezer utazóvendégre rug naponta. Miután a kormány nem ad ki újabb autóbuss engedélyeket, mert nem akarja még nagyobb mértékben túlterhelni az utakat, a tel-avivi autobuszok elhatározták, hogy a rendelkezésükre álló régi gépeket modern kétfedelű autobuszokká fogják átalakítani, hogy ez által növeljék az autobuszközlekedés teljesítőképességét.

A kormány elhatározta, hogy Beersébától az akkori öböl modern autótút épít. Tul-karem és Nathania között is új autótút építenek. Így a fenti helységek és környékük megfelelő csatlakozást kap a tel-avivi és a haifai országutakhoz, valamint a luda-haifai vasúthoz.

A francia kamara megköszöni a román parlament részvétét. Bukarestből jelentik: A kamara elnöke, Saveanu táviratot kapott Bouis-on-tól, a francia kamara elnökétől, amelyben köszönetet mond a román kamara részvétéért Earthou halála fölött.

A piacok elosztásáról tárgyalnak Tokióban a japán és angol gyáripar reprezentánsai. Londonból jelentik: Tokióban a japán gyáripar reprezentánsai megegyeztek az angol ipari misszió tagjaival, abban, hogy a piacok elosztásának keresztülvitelére a két fővárosban egyes bizottságokat állítanak össze.

Nem mond le az egyiptomi kormány. Londonból jelentik: Kairóból cáfolják azt a hírt, hogy az egyiptomi kormány lemondani készülné. Fuad király teljes bizalommal van továbbra is kormánya iránt.

A mexikói szenátus a katolikus főpapok kiutasítása ellen foglalt állást. Londonból jelentik: A mexikói szenátus elvetette a képviselőház által elfogadott azon javaslatot, hogy az érsekek és püspökök kiutasításának Mexikó területéről. A papság üldöztetése Mexikóban tovább tart. Colima kerületben bezárták az utolsó még nyitva volt templomokat is s kiűldözték a papokat a kerületből. Több mexikói kerületben tüntetett a katolikus lakosság papjai üldöztetése miatt. Az összeütközések során sokan megsebesültek.

Argentína olcsó buzakinálattal lépett fel a gabonatőzsdén. Párizsból jelentik: Az európai és amerikai gabonatőzsdéken Argentína olcsó buzakinálattal lépett fel. A termelő államok újlag követelik az áresékekkel kapcsolatban a buzakonferencia összehívását, hogy eladási középár állapítsák meg a termelő érdekeinek védelmére, akik a jelenlegi egyre csökkenő árak mellett ráfizetés nélkül termelnek búzát.

Gyorsan és biztosan

hat a Togal-tabletta minden **Műlétes megbetegedés** Ideg-fájdalom, Spanyolnátha és mindennemű **Rheumatikus betegség** esetén.

Togal oldja a húgysavat és eltávolítja a szervezetre káros anyagokat! Minden gyógyszerárban és drogeriában. Lei 52- vagy Lei 130—. Biztos hatású csakis a **Togal** Svájci készítmény!

rök részéről kiindul az, hogy a fa, petróleum, gabona kiviteléből származó devizákat eddig sem adták át száz százalékosan a Banca Nationalának. A petróleum exportörök példánál másfél milliárd lej értékű devizával tartoznak a Banca Nationalának. Valószínű, hogy a másik két kiviteli ágánál hasonló a helyzet.

Ez az állapot valószínűleg fenn fog maradni továbbra is. Nem vették figyelembe ezen exportörök kéréseit, akik állandóan panaszkodtak, hogy át kell adniok devizáikat a Banca Nationalának, azután pedig könyörögniök kell, hogy bocsássanak rendelkezésükre megfelelő devizát az iparágukhoz szükséges anyagok behozatalára. Ha panaszaikat nem vették eddig figyelembe, mi indokolhatná vajjon a jövőben a reményt, hogy revizáikat maradéktalanul át fogják adni s hogy semmi sem fog a fekete tőzsdére kerülni? Megszorító intézkedések? A kivitel betiltása? Efélelről szó sem lehet. Mindenekelőtt is ilyen intézkedés az ország érdekeit sértené. Másodsor nem szabad elfelejteni, hogy a petróleum és a fakivitel nemzetközi megállapodás alapján történik. Megtehetik tehát azt, hogy három-négy hónapra felfüggesztik a kivitel és utólag egy plusz kvóta segítségével regresszálják magukat. A román állam számára azonban egy ilyen intézkedés felbecsülhetetlen károkat okozna.

A probléma tehát ebből a szempontból nem lesz megoldva. A Banca Nationala ezennel sem fog hozzájutni a petróleum, fa és gabona kiviteléből származó devizák összes-

KTÓBER 26.
közvetlenül Mel-
a versenyt, amely-
a második helyre.
aki eddig óramű-
egyes utszakaszo-
bourne előtt a sötét-
s most kénytelen
tovább indulhasson
egy éjszaka min-
megfosztja a hol-
díjtól s most már
odik helyre Pang-
lóták kerülnek. A
bizonyosra vették,
Melbournebe s
el óra utjuk volt
az alkonyat be-
kerelkedett és kény-
deszállás Albury
hournetől 300 kilo-
magának a gépnek
baja a kényszer-
ban mocsaras tere-
tek a vihar előlta
tört s most várják
osságban menjenek
k. Parmentier és
a két pilótán ki-
utas is volt, ezek
maradt velük éjsza-
Alburyba, vonat-
már meg is érkez-

Hol a többi repülő
erikai repülők, akik
ett most egyszerre
felcsillant, erőlte-
az utat Melbourne
Európai időszámi-
45 percor indul-
most már csak egy
deszállniok: Charle-

többi repülőgépről
jelentések érkeztek:
zerencsésen meg-
rom gép startolt:
p Wright és Po-
s Hill angol repü-
w angol pilóta
gépe.
ta Karacheeba ér-
szállt a karachee
pilóta, majd a két
lőta elhagyta Ran-
pore felé.

Elvesen
konferenciára
u primárja csok-
miniszternek. Ti-
kezett legutóbbi
nikor Károly ki-
városban, majd
rgiu és Ruszcuk
hanem valóság-
fenn. Félórai ott-
előkelőségek a
rániába, míg Ti-
án továbbutazott

szül
a püspököt
osztrák légiót fel-
ggetlenül újabb
sztriában. A nem-
akkrel és jelentős
akcióit, amelynek
akosan tegyék rá

Belgrádban. Belg-
örög exkirályné
ezett, ahol eg-
magyar hatóságok
uska vasuti me-
hatóságoknak. —
a biatorbágyi me-
en állítható.

SPORT

Kitűnő formában van Barna Győző ping-pong világbajnok, aki október 31-én Kolozsváron tart bemutatót

Világkörúli versenyt indul a zsidósága miatt üldözött sportember

Cluj-Kolozsvár, október 24. Az Uj Kelet tud. Megemlékezett már az Uj Kelet arról a erdélyi sporteseményről, amely október 31-én szardán este lesz Kolozsváron, amikor Barna Győző, ping-pong világbajnok, a párizsi Club de L'Opera tagja fog bemutatót játszani. Barna zsidósága miatt nem tanulhatott a budapesti egyetemen, emiatt Párizsba költözött, ahol természetesen örömmel fogadták, sőt a tanulmányain kívül komoly edzést is biztosítottak számára. Egy ping-pong labda gyár vezetője lett, ahol fényes jövővel rendelkezik.

Barna Győző most világkörúli utra indul, mely alkalmat felhasználja káprázatos tudásának bemutatására is. Legutóbb Svájcban és Genfben a két magyar bajnok Szabados és Bellák ellen szerepelt. Genfben 3:0-ra, Bernben 3:1-re győzött. Vasárnap Budapesten részt vesz a DSC versenyén, majd október 30-i nagyváradi szereplése után 31-én Kolozsváron tart bemutatót. Innen Csehszlovákiába utazik: november 6-án Pozsonyban, majd 17-én Le-Havre-ben, 24-25-én Toulouse-ban játszik. Spanyolországba is megy Barna, ahol legutóbbi szereplése alkalmával frenetikus sikereket ért el. Madridi szereplése után az ottlévő Glancz társaságában amerikai turára megy, ahol az eddigiek szerint 16 városban mutatja be fejlett tudását.

Jellemző, hogy Barna Győző világbajnok párizsi tartozkodása mennyire kifejlesztette Franciaországban a ping-pong sportot. Pár hetet ezelőtt a L'Intransigeant című lap egész országra szóló asztalitenisz versenyt rendezett, melyen nem kevesebb mint 30.000 versenyző indult. A lap a legjobb 32 versenyzőt felhozatta Párizsba, ahol egy monstre versenyen indultak. A verseny 200.000 frank költséget emésztett fel, de a bevétel jóval meghaladta ezt az összeget.

A Haggibbor vasárnap első bajnoki mérkőzését játssza

Cluj-Kolozsvár, október 25. (Az Uj Kelet tud.) Az alkerületi bajnoki küzdelem során a Haggibbor újjászervezett futballcsapata vasárnap játssza első mérkőzését a Napoca ellen. A kolozsvári zsidó csapat az utóbbi időkben rendkívül bizalomkeltő formát áruolt el és különösen a NAC-cal szemben mutatott jártéka alapján az egyébként nem lebecsülendő játékerőjű Napocával szemben győzelmi esélyekkel veszi fel a küzdelmet.

A mérkőzés vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a városi sporttelepen és azt Constantinescu bíró vezeti. A Haggibbor felállítását idejében közölni fogjuk.

Decemberre halasztották a Román Kupa ping-pong-versenyt. Bukarestből jelentik: Az országos ping-pong verseny, mely a közeljövőben lett volna Bukarestben, halasztást szenved. Az elhalasztásra az adott okot, hogy a Kupa verseny időpontja egybeesik az országos bajnoksággal folytatandó selejtező versennyel, amely így zavarja annak súa lebonyolítását. A Román Kupa versenyt december 22 és 23-ra halasztották.

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi fordulójának bírái: Venus—Juventus (pénteken) Bukarestben Theil, Segesvár, CFR—NAC Bukarestben Oravetz Arad, Unirea Tricolor—Crisana Nagyváradon dr. Tunea Karánsebes, AMTE—Ripensia Temesváron Seliceanu Gligor Kolozsvár, Gloria CFR—Románia Aradon Neagu Temesvár.

HUNGÁRIA AZ ELEN...

A magyar profibajnokság listavezetője, bár egy mérkőzéssel többlet játszva, de igen jó gólaránnyal a Hungária. Ime a táblázat:

1. Hungária	7	25	9	10
2. Ferencváros	6	23	11	10
3. Kispest	6	15	11	8
4. Újpest	6	16	4	7
5. Bocsikai	5	16	5	7
6. Budai „11”	6	15	12	6
7. Szeged	6	7	10	5
8. Attila	6	9	22	5
9. III. Ker. FC	6	8	12	4
10. Phöbus	5	11	17	4
11. Soroksár	6	6	14	4
12. Somogy	7	9	33	2

Önbortváltásnak fontos!

Egy egész egyszerű módszerrel lényegesen megkönnyítheti a bortváltást 2 perccel a szappanozás előtt egy kis Nivea-cremet dörzsöljünk a bőrbe. A hatás meglepő lesz. A bortváltásnak könnyű dolga van és játszva sikerül a bortváltás arcon. Nem érez égést és feszülést a bőrön. Meg bortváltás után sem lesz bőre vörös és fekvart. Vigyázzon, óvja bőrét és tegye kelemessé a bortváltást Nivea-crem használata által. BEIERSDORF & CO. S. A. R., BRASOV, Strada Julu Maria 39. Nivea-Creme: dobozokban 6 Lei 16.—, 34.—, 72.—, tubusokban 6 Lei 30.—, 45.—

November 15: a konverziós törlesztések első esedékes-ségének napja

Cluj-Kolozsvár, okt. 25. Tudvalevőleg a kormány ragaszkodik a konverziós adósságoknak és kamatainak november 15-iki fizetési esedékességéhez, tehát az érdekeltek már előre felkészülnek a törlesztési összegek kiegyenlítésére. Szakkörök véleménye szerint a november 15-iki esedékesség lebonyolítása aránylag sima lesz azoknál a bankoknál, amelyek önmaguk is konverziós magán-egyezséget kértek a törvény 52. szakasza alapján. Azoknál a bankoknál, amelyek a törvény 52. szakaszának kedvezményét nem vették igénybe és adósaikat esetenként bírálják el, sok munkát ad a november 15-iki esedékesség, mert ezeknél sok perre van kilátás a fizetést megtagadó adóssal szemben. A helyzetet az is komplikálja, hogy több kétes esetben a bíróságok még nem is állapították meg, hogy az adós jogosult-e a konverzió kedvezményeire, ami miatt ezek tételeinek rendezése alkalmával sok vitára van kilátás az adós és a hitelező között.

A konverziós törvény végrehajtási utasításának 4. szakasza alapján a mezőgazdasági adósok a konverziós törvény 3. cikkének rendelkezései alapján megállapított tőkeösszeg két és fél százalékát fizetik kamatban. A konverziós tőkeösszeg kiszámítása úgy történik, hogy az eredeti kölcsöntartozáshoz hozzáadják a hátralékos kamatokat, amelyek 1931. december 18-ig a kamattörvény figyelembevételével számították ki, míg 1931. december 18-tól évi 2 százalékos kamatot kell számítani. Ha az adós azonnali, vagy két éven belül hajlandó az így megállapított tartozását kifizetni, úgy az ily módon megállapított tőkeösszegeből 70 százalékos tőkeengedményben részesülhet, feltéve, ha a hitelező bank elfogadta a konverziós törvény 40. cikkében említett tiltakozó nyilatkozatát nem adta be. Azoknak a bankoknak adósaikat, amelyek a fenti tiltakozó nyilatkozatokat kellő időben beadták, a törvény 43. cikke alapján kiszámított eredeti tőkeösszeg után évi egyszázalékos kamatot igényelhetnek félvéri részletekben és az első ilyen kamatot nem az év november 15-én, hanem december 15-én esedékes.

A városi adósok a konverziós törvény

végrehajtási utasításának 32. és 33. cikke alapján megállapított tőketartozásuk után évi hat százalékos kamatot, valamint egy tőketörlesztési részletet kötelesek fizetni, mint-hogy a városi adóssoknál a 33. cikk szerint megállapított adósságai tíz év alatt, félvéri részletekben, törlesztendők. Az annuitások az alább között (végrehajtási utasításához mellékelt) törlesztési táblázat szerint számították ki.

Amennyiben a hitelező a konverziós törvény 40. cikke alapján a tiltakozó nyilatkozatot beadta, úgy ezek az adósok is — a mezőgazdasági adóssokhoz hasonlóan — fél-évenként félszázalékos kamattörlesztést kötelesek eszközölni a teljes tőkeösszeg után, — azonban nem 1934. nov. 15-én, hanem 1934. december 15-én.

Az 1934. november 15-iki esedékesség törlesztési táblázata

A megmaradt tartozás összege	Fizetendő részlet mezőgazdasági adósok által	Városi adósok által
1.000 lej	25.— lej	67.22 lej
1.500 „	37.50 „	100.82 „
2.000 „	50.— „	134.43 „
2.500 „	62.50 „	168.04 „
5.000 „	125.— „	336.08 „
7.500 „	187.50 „	504.12 „
10.000 „	250.— „	672.16 „
15.000 „	375.— „	1.008.24 „
20.000 „	500.— „	1.344.31 „
25.000 „	625.— „	1.680.39 „
30.000 „	750.— „	2.016.47 „
40.000 „	1.000.— „	2.688.63 „
50.000 „	1.250.— „	3.360.79 „
60.000 „	1.500.— „	4.032.94 „
70.000 „	1.750.— „	4.705.10 „
80.000 „	2.000.— „	5.377.26 „
90.000 „	2.250.— „	6.049.41 „
100.000 „	2.500.— „	6.721.57 „

ezen felül a tőkeösszeg arányában emelkedik az esedékes részlet. Az 1935. május 15-én esedékes mezőgazdasági adósságok részlete ugyanaz, mint 1934. november 15-én, míg a következő években valamivel nagyobb, mint-

A csernovíci zsidó városi színház erdélyi vendégjátéka:

JACOB TEFFNER művészeti vezetésével és SIDI THAL kiváló szubreit fellépésével

November 3 szombat	Besztercén a Gewerbeverein nagytermében	Die Schikerte operett 3 felvonásban
November 4 vasárnap	„	Die Komödiantin operett 2 felvonásban
November 5 hétfő	„	Harz was bengt operett
November 6 kedd	Désen a Select Színház termében	Die Schikerte operett 3 felvonásban
November 7 szerda	„	Die Komödiantin operett 2 felvonásban
November 8 csütörtök	„	Harz was bengt operett 3 felvonásban

hogy az ötödik félvéri kezdve tőketörlesztést is kell eszközölni. A városi adósságok törlesztési részlete mindig ugyanaz, mint-hogy a törlesztési táblázatot a jelzálogos kölcsönöknél szokásos annuitásmutatóknak megfelelően állították össze.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri köztérletnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Impotenciánál, sexuális zavartoknál azonnali segítség. „Laboratórium” Brasov, Bratianu 64. Válaszbélyegeket kérek.

Garzonlakás előszoba, fűrdőszobával, új házában, kiadó. Regele Ferdinand 43.

Román, német, angol, magyar, francia önálló levelező, könyvelő, egyetemi végzettségel, számos évi gyakorlattal, mérsékelt igényvel teljes és részbeni alkalmazást keres. Kiadóba: „Organizátor” alatt.

Studentin zugleich Translatorin für Deutsch, Französisch und Hebräisch, such Stunden in dieser Sprachen. Adresse an die Administration.

Calea Regele Ferdinand 82. I. emeleten, napos oldalon 4 szoba, egy alkov, konyha, fűrdőszobás lakás, melyekből 2 szoba külön bejárattal, külön kiadható, november 1-re kiadó. Értekezni udvarban Lébnél, vagy ügyvédi irodában, str. Vlahuta 3., földszint 4.

**4 szobás östzkomfortos
2 bejárattal uccai lakás
igen olcsón, azonnaira
kiadó,**
C. Victoriei (v. Kossuth L. u.) 27. II

Egy fiatal, most szabadult, román és magyarul beszélő fűszer- és vaskereskedősegéd szerény igényekkel felvétetik azonnali belepésre. Mindszent Salamon cégnél. Jibou.

Használt bundát keresek megvételre, mely kabátbélésre alkalmas. Címét a kiadóba kérek

Tisztelettel értesitem a t. utazó urakat, hogy ort. kóser vendéglőmet áthelyeztem a Heimann-féle házba I. emelet. Leopold Ludovic Reghin.

Manul tanítok, mindenkinek egyénihez házhöz megyek, esetleg magyar, román, német levelezést vállalok. Cím a kiadóban.

Középiskolások korrepetálását főiskolai hallgató, pedagógus olcsón vállalja. Cím a kiadóban.

Egy nem különbejárattal szoba szerényigényű nőnek, vagy férfinak kiadó. Cal. Victoriei 10. II. e. jobbra.

Gyermektelen házaspár, pontos fizető, keres 1 vagy 2 szobás fűrdőszobás lakást Fötér közelében. Címeket: Pax, Cal. Victoriei 6. kérem

Egy-két diákleány lakást, esetleg teljes ellátást kaphat fűrdőszobahasználattal. Cím a kiadóban.

Erdély valamennyi városában helyi képviselőt keresek az alábbi cikkek számára: Zwieback a la Karlsbad, Luft-Brot (cukorbetegnek számára) és mézes desszert-sütemény. A mézes desszert-sütemény különböző formákban és izléses gyári csomagolásban kerül forgalomba. Az összes cikkek ort. kóserek.
אדם כשרים או למתורין מן המתורין
Az árak versenyképesek és a cikkek az ország különböző pontjain nagy bevezettségnek örvendenek. Fűszer- és csomagolóipari vállalatok a gyártó vezérképviselethez: Klaermann Dezse Sighet, Str. Bogdan Voda 36. címre

Ho...
Az igazgató...
Bucaresti...
tember 26-án...
a törvény...
nagyfontosság...
jes egészében...
arra, hogy e...
az új törvény...
kultúrának...
tízött ki az...
a kereskede...
lott új bank...
gukat. A...
pénzüntézet...
1934 novemb...
Most jár...
amely ala...
magukat...
A jövőbe...
pénzüntézet...
alakulhat. A...
nyiben bejeg...
továbbra is...
záció nélkül...
zak 1-5...
azonban a r...
leges enge...
Ezek az ügy...
fogadása...
pénzüntézet...
tőkék elfoga...
Az új tör...
zeti tanács...
gyakorolja a...
törvény vég...
minden bank...
zolt mint a...
ben a Banc...
Az első ügy...
15-ig adandó...
tesen ki kel...
pedig a mé...
számítást kül...
kötelek mind...
get közzéte...
vizont kit...
konverzió al...
lított értékb...
zott. A kon...
vesztések...
szerepelteth...
mérték valój...
a banktörvé...
az (reklám)k...
latok részve...
zött külön...
ság jelentés...
lön beszám...
rol és helye...
Az új ba...
kereskedelm...
résztvétel...
fogalkozik...
igazgató...
Minden igaz...
egy félszáz...
ezer lej érte...
dóan letétbe...
ha az iga...
felt...
E letét csa...
szinte és a...
után szabad...
A végreh...
pénzüntézet...
sülék letétele...
igazgató...
jék őket, ak...
letétele hely...
való tekintet...
letétele hely...
gok ezt a...
csak a közg...
való igazg...
zetnél, hme...
latnál igaz...
vállalhat, h...
tőség a hata...
tagságokat...
A felügye...
törvény sz...
lenne. A fe...
tőségi tagho...

Hogyan védi az új bank-törvény a betéteseket

Az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok anyagi garanciája. Csak részvényes lehet igazgatósági tag. Büntető szankciók

Vagyonbukott ember nem vállalhat többé igazgatósági tagságot

Bucaresti-Bukarest, október 25. 1934. május 3-án tették közzé az új banktörvényt. Szeptember 26-án jelent meg a hivatalos lapban a törvény végrehajtási utasítása, amely a legfontosabb új törvény intézkedéseit teljes egészében hatályba léptette. Tekintettel arra, hogy ezután új pénzüzetek már csak az új törvény nehezebb feltételei mellett alakulhatnak meg, a törvény külön határozott tüzött ki arra, hogy a meglévő pénzüzetek a kereskedelmi cégjegyzékek mellett felállított új bankcégjegyzékbe bejegyeztesék magukat. A törvény által szervezett legfőbb pénzüzeti tanács ezt a bejegyzési határozatot 1934. november 1-ig hosszabbította meg.

Most jár le tehát az utolsó határidő, amely alatt a régi bankok bejegyezhetik magukat és további működésüket biztosíthatják.

A jövőben bankvállalat csak a legfőbb pénzüzeti tanács speciális engedélyével alakulhat. A meglévő pénzüzetek, melyekben bejegyzésüket november 1-ig kérték, továbbra is működhetnek különleges autorizáció nélkül is. A banktörvény 34. szakaszának 1-5. pontjaiban felsorolt ügyleteket azonban a meglévő bankok is csak a különleges engedély beszerzése után végezhetik. Ezek az ügyletek a következők: betétek elfogadása bemutatásra szóló betétkönyvekre, pénztárjegyek kibocsátása, látra szóló betétek elfogadása és csekkek kibocsátása.

Pénzüzetek ellenőrzése

Az új törvény szerint a legfőbb pénzüzeti tanács a legszélesebbkörű ellenőrzést gyakorolja az összes pénzüzetek felett. A törvény végrehajtási utasítása előírja, hogy minden bank köteles havonként meghatározott minta szerinti helyzetjelentést előterjeszteni a Banca Nationala illetékes fiókjánál. Az első ilyen helyzetjelentés 1934. december 15-ig adandó be. A helyzetjelentésben részletesen ki kell mutatni vagyoni helyzetét és pedig a mintában felsorolt minden egyes számlát külön-külön részletezve. Ugyancsak köteles minden bank félévenként nyersmérteget közzétenni a hivatalos lapokban. Ebből viszont kiténik az, hogy a bankok ezután konverzió alá eső követeléseiket csak leszállított értékben tüntethetik fel az aktívák között. A konverziós törvény következtében ért veszteségek a bankok csak külön számlán szerepeltethetnek, de nem aktívá gyanánt. A mérleg valódiságát azzal is biztosítani akarja a banktörvény, hogy ezután a pénzüzetek az érekkörükbe tartozó ipari és egyéb vállalatok részvénypakettjeit a vagyontételek között külön kötelesek felsorolni. Az igazgatóság jelentése pedig minden évben köteles külön beszámolni az illető vállalatok bonitásáról és helyzetéről.

Az új banktörvény sokban módosítja a kereskedelmi törvény rendelkezéseit is. Olyan részvénytársaságnál, amely bankügyletekkel foglalkozik, tehát a pénz- és hitelintézeteknél igazgatósági és felügyelőbizottsági tag csak részvényes lehet.

Minden igazgatósági tag köteles az alaptőke egy kétszázadrészt képviselő, de legalább 50 ezer lej értékű részvényt biztosítékul állandóan letétbe helyezni arra az esetre,

ha az igazgatósági tag saját személyes felelősségére kerülne a sor.

E letét csak az igazgatósági tagság megszűnté és a közgyűlési felmentvény megadása után szabadul fel.

Nem lehet halmozni az igazgatósági tagságokat

A végrehajtási utasítás egyelőre a meglévő pénzüzetek igazgatósági tagjaitól a biztosíték letétét nem kívánja meg. Ha azonban igazgatósági tagságuk lejárt és újraszámolták őket, akkor ők is kötelesek a biztosítékot letétbe helyezni. Ugyanintén kötelesek erre való tekintet nélkül is legkésőbb öt év múlva letétbe helyezni a jelenlegi igazgatósági tagok ezt a biztosítékot. Más pénzüzetnél csak a közgyűlési felhatalmazásával vállalhat valaki igazgatósági tagságot. Nem pénzüzeti, hanem ipari vagy kereskedelmi vállalatnál igazgatósági tagságot pedig akkor vállalhat, ha saját pénzüzeti igazgatósága hatalmazza erre fel. Az igazgatósági tagságokat tehát nem lehet halmozni.

A felügyelőbizottság egyik tagjának az új törvény szerint szakértő könyvelőnek kell lennie. A felügyelőbizottsági tag az igazgatósági taghoz hasonlóan egy

negyszázadrésznél részvényt köteles az alaptőkéből biztosítékul letenni.

Az igazgatósági tagok felelőssége megvan szigorítva. Az igazgatósági ülések jegyzőkönyveit a távollévő tagok is kötelesek utólagosan aláírni. A felelősség alól csak akkor szabadulhatnak, ha az igazgatóság illető határozata ellen tiltakoztak és azt jegyzőkönyvbe vették. Az igazgatósági tag magánjogi felelőssége kiterjed minden kárra, amelyet saját hibája folytán okozott.

Érdekes újítása a törvénynek, hogy az a személy, aki valaha csődbe volt, vagy valamely csődbe jutott vállalat igazgatósági tagja volt, többé soha semmilyen bank igazgatósági tagja nem lehet. Ennek a rendelkezésnek vissza-

Cáfolják Dimitrievics tábornok, volt jugoszláv főudvarmester öngyilkosságának híreit

Belgrad, október 25. Cáfolják az angol lapok azon híreit, hogy Dimitrievics tábornok, volt főudvarmester öngyilkosságot követett volna el. Egy másik Dimitrievics lett öngyilkos.

Egyidejű brüsszeli jelentés szerint a légi hatóságok megállapították, hogy egy Perics nevű horvát ember Liegeban 4800 frankot vett fel egy a lausannei hitelbank által kiállított hitellevéllel. Perics eljött jelen volt egy Anik nevű egyén is, az Ustasa-szervezet tagja.

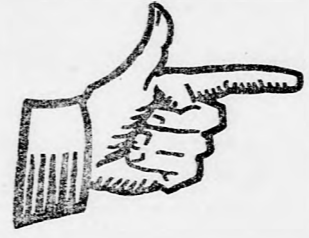
Szofia, október 25. A török határ köz-

Nagy biztosító intézet ujjísezervezi három főügynökségét

1. Gherla—Dej—Beclean—Ileana,
2. Turda — Aiud — Uioare
3. és Huedin — Ciucea

Kerestetik vezető tisztviselő és bizalmi ember

Megkeresések referenciákkal Phönixhez Cluj, Str. N. Iorga 16. sz. alá intézendők

ható hatálya van, tehát a jelenlegi igazgatósági tagokra is vonatkozik. Büntető szankciók a betétesek védelmében. Olyan bank, amely fizetéseképtelen vagy amelynek passzívája meghaladja az aktívát, betéteket nem fogadhat el. A pénzüzetek érdekeinek védelmében kimondja a törvény, hogy magánfelek akár saját, akár idegen tőkéből rövidlejáratú kölcsönt senkinek sem folyósíthatnak. Rövidlejáratú kölcsön alatt mezőgazdánál egy év, más személyeknél hat hónap értendő. Aki ezt a rendelkezést megszegi, három hónaptól két évig terjedő fogházzal és 20 ezer lejtől félértedő lejig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

A vízfordó bakancsa

Elmultak az őszi ünnepek, tehát pontosan, mint a dércsípés, bejött a szerkesztőségbe groteszk mosolyával a vízfordó. Breuer Vilmos közhordár, száma is van, hivatala, csak pénz nem, hogy vegyen töltré magának egy pár bakancsot. Az elmult években pár hétig foglalkoztatott bennünket a vízfordó és az 5 bakancsa. Nem egyszerű a dolog. Neki ugyanis ötvenes lábbeli megy csak a lábára, ezt csináltatni kell, nem is bárki tudja megcsinálni, külön kaptafát kell hozzá gyártani. „Ilyen speciális ember vagyok én” — mondogatta Breuer Vilmos, hosszút nevet hozzá, aztán könnybe lábadnak a szemei. Mert nem jó speciális embernek lenni; a költők és a művészek is sokszor siránkoznak ezen. A speciális ember számára aztán köz- és magángyűlés indul, kiosztjuk egymás között a szerepeket, a chevrától a Poale Cedekig, a kongresszusi hitközségtől a Hazamérig, a Híztadruktól az Agudáig minden közület lesz vonva a speciális ember bakancs-akciójába. A vízfordó jön, pontosan minden napnak abban az órájában, amikor legtöbb a munka és referál. Már együtt van a fél bakancs, már a másiknak is meglenne a talpa, az Istenért hozzuk össze a pénzt, lehall a hó és jön a fagy! Nem enged, hogy a lelkünkön száraojon a nagy bűn, hogy neki ne legyen bakancsa. Így aztán össze is jön a bakancsra való és Breuer Vilmos egy ideig elmarad. Aztán megint jön, hogy bántják. El akarják venni az engedélyét. Apja, anyja, visszamenőleg minden őse egészen Zápolya János király koráig, itt élt Kolozsváron. Kacag. Valóban, nevetni való dolog. Valakinek ilyen mélyre ágazó gyökerei vannak a városban és alkalmi munkával se engedjék keresni! De e nevetséges ténynek szomorú elemei is vannak, a vízfordó tehát kicsit sir. Ez így megy

CAPITOL PREMIER MOZGÓ NYOMORULTAK Ma az 1934. év legkimagaslóbb filmeseménye!!

Ujdonsága!! VICTOR HUGO halhatatlan alkotása!

A francia radikális párt balszárnya kiválik és csatlakozik a szocialista-kommunista egységfronthoz?

Izgalmas viták várhatók a radikális szocialisták nantesi kongresszusán az alkotmányreform kérdésében. A talaj már elő van készítve az olasz-francia megegyezés számára

Párizs, okt. 25. Feszült érdeklődés előzte meg a radikális szocialista párt kongresszusa Nantesban megkezdődött országos kongresszusát, amelyen izgalmas vitákra van kilátás a tervezett alkotmányreform miatt. — Több lap lehetségesnek tartja, hogy a párt balszárnya kiválik s csatlakozik talán már egy-két hónap múlva a szocialista-kommunista egységfronthoz, mivel úgy látják, — hogy azt a követeléseiket, hogy a párt erőteljes baloldali politikát folytasson, nem kívánják honorálni.

Genfi jelentés szerint a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben úgy hírlik, hogy a talaj már elő van készítve a francia-olasz megegyezés számára. Egyes hírek már arról is szólnak, hogy a megegyezésre irányuló tervezetet, amely Párizsban készült, Mussolini ismeri és azt elfogadhatónak találja. A tervezet keretében rendezésre kerül az olasz-jugoszláv viszony is.

Párizsból jelentik: A francia jobboldal a marseillei merénnyel kapcsolatban felelőssé tehető francia biztonsági szolgálati vezetőket fegyelmi ügyében interpellációra kéri.

Párizs, okt. 25. (Rad.) Azt hiszik, hogy a radikális szocialista párt kongresszusa egész tevékenységét a parlament feloszlátásának tanulmányozására fogja fordítani, — amelyet a Doumergue által bejelentett államreformtervezet javasol. A radikális szocialista csoportok úgy a kamarában, mint a szenátusban nagyszámú képviselve, úgy hogy a nantesi határozat nagy befolyást gyakorolhat az ország sorsára, habár elismerik az alkotmány módosításának szükségességét, a kongresszus tagjai ellene vannak a feloszlátásnak, úgy ahogy azt Doumergue tervezi. Valószínűnek tartják, hogy Herriot kéri fogja a kongresszust, adja meg feltétlenkörüli támogatását a jelenlegi kormánynak, hogy elkerüljenek minden válságot. — Jammy Schmidt, a párt főtitkára, aki az előrehaladott irányt képviseli, helyteleníti a radikális miniszterek jelenlétét a kormányban. Caillaux a szenátusi radikális szocialisták nevében ki fogja jelenteni, hogy ellene van a feloszlátásnak, mégis azt hiszik, — hogy a kongresszus hozzá fog járulni, hogy a párt tagjai helyet foglaljanak a kormányban, de bizonyos feltételeket fog szabni, amelyeket Herriot szövegez meg.

nyárig. Akkor aztán nem látjuk a vízfordót. Szomorú, de meglehetősen szokni. Tegnap aztán jött megint és siró-kacagó előadásban kiterítette a bakancs-problémát. Igazán nem tudom, milyen ösztönből, leültem és írtam egy levelet Hoffmann Imrénének, a cipőkereskedőnek, akiről tudtam, hogy üres kezei nem fogja elengedni Breuer Vilmost. Husz perc nem telt el és a vízfordó, hóna alatt egy létszámú ládával, mint egy üvöltő dervis, körüljárta az asztalt, majd a magasba hajtotta a ládikát, amelyből kihullott a csoda: egy ötvenes számú, vastagbőrű készült, ősembernek való bakancs. Nem is tudom, hogy köszönjem meg az egész szerkesztőség nevében az adakozónak nem a bakancsot, hanem hogy elhárította rólunk a bakancsszerzés évről-évre megújuló gondját. (sz.)

דור דורים

חבור הלכתי להפליא כולל קונטרסים על סוגיות הש"ס. מצויד עם הסכמות של גדולי הדור מחברו: ה"ג עקיבא גלאזנער שליט"א ראב"ד דק"ק קלויזנבורג תע"א. להשיג אצל סוכני הספרים מר ANTON ROSENZWEIG Librarie Cluj.

מחירו: מכורך Lei 200 אימכורך Lei 150

בחו"ל ובמדינה: בולוטו מתאמת מוסד ת"ת וישיבות פומביות מתבקשים לפנות ישר אל המחבר GLASNER AKIBA Primrabim Cluj.

ויקבלו את הספר — כנגד תשלום דמי המשלוח — בחנם ועד הישיבה

UJ KELET *Legújabb hírek*

A parasztállamban nincs helye az antiszemitizmusnak — mondja Costachescu professzor

A kapitalizmus nem bukott meg, csak formái változnak

Bucuresti-Bukarest, október 25. Costachescu professzor, volt szenátusi elnök, volt közoktatási miniszter, a nemzeti parasztpárt egyik jasi szekciójának felavartása alkalmából érdekes beszédet tartott, foglalkozva többek között a Mihalache által hirdett „paraszt állam” kérdésével is. Minthogy a szóbanforgó szekciónak számos zsidó tagja is van, Costachescu foglalkozott az antiszemitizmus kérdésével is. „A polgárság és a munkásság azt kérde — mondotta Costachescu — hogy vajon a parasztállam nem-e fogja a paraszti osztály diktatúráját jelenteni s a zsidó lakosság aggódva gondol arra, hogy vajon a parasztállam nem-e lesz antiszemita állam?”

Mi a parasztállam

— Ilyen körülmények között szükségesnek látszik közelebbről megvilágítani ezt a kérdést — folytatta beszédét Costachescu. A parasztállam a jelenlegi államnak olyértelmű megszervezését jelenti, hogy az elnyomott osztályok és különösképpen a parasztosztály kielégíthessék törekvéseit. A parasztállam tehát a jelenlegi államkereteken belül fog egy olyan forma szerint kifejlődni, amelyben az összes társadalmi osztályok harmóniában élnek. Szó sem lehet a parasztság diktatúrájáról. A nemzeti parasztpárt éppúgy ellene van a kevesek diktatúrájának a sokak ellen, mint ahogyan ellenezni fogja a sokak diktatúráját a kevesekkel szemben. A parasztállam nem egyeztethető össze a diktatúrával.

— Mi nem tagadjuk az osztályharc létezését, amely egy realitás. A parasztállamban azonban nem fog erre sor kerülhetni. A parasztság nem uszítja az osztályokat egymás ellen, de megállapítja, hogy van osztályharc és igyekszik azt enyhíteni. Az osztályharc tehát nem lesz oly éles, mint az eddigi polgári rendszerben.

Nem a kapitalizmus bukott meg

— Hogy milyen lesz a termelési forma a paraszti államban, azt most nem lehet megállapítani. Minden esetre többéves evolúció eredménye kell, hogy legyen. Sokan összetévesztik a tőkés termelői rendszert a szabadelvű gazdasági doktrínával. Tudni kell azonban, hogy a kapitalizmus termelési metódusát jelent, a szabadelvűség pedig gazdasági doktrínát. Ha kettő között kapcsolatok vannak, ez azért történt, mert a kapitalizmus megteremtőit a szabadelvű közgazdászok voltak. Egyesek szerint a kapitalista rendszer megbukott. Nagy tévedés, mert nem a kapitalizmus bukott meg, hanem a szabadelvű gazdasági doktrína. Az oroszoknak is szükségük van tőkére és külföldi kölcsönöket vesznek fel, vagy elkobozzák a belföldi magántőkét. A tőkés termelési rendszer két tényező léte és felhasználására támaszkodik: a tőkére és a munkára. Más termelési rendszert pedig még nem találtak ki. A kapitalizmus azonban kezdi elveszíteni individualista rendszerét. Részvénytársaságokba, kartellekbe és trösztökbe szövetkeznek.

A parasztállamban nincs antiszemitizmus

— Ami a zsidó lakosság aggodalmait illeti, kijelenthetem: az az intellektuális réteg, amely a mozgalom élén áll, nem volt és nem lehet antiszemita. Sem a zsidókkal szemben, sem a többi kisebbségekkel szemben, amelyek társadalmi és gaz-

dasági realizást képviselnek az ország életében. A parasztállamban, amely az osztályok föderációján alapszik, nincs helye az antiszemitizmusnak, az eddigi kisebbségek elleni agitációnak. Meg kell nyugtatnom ezzel kapcsolatosan az érdekelteket. A parasztságnak nincs kulturája, van

ezzel szemben emberséges érzése. Ez a helyes érzék még soha nem tévedett el, sokkal inkább tévedtek el a teoretikusok. A zsidó lakosság már csak azért is nyugodt lehet, mert olyan emberek között, akik a demokráciában hisznek, nincs helye az antiszemitizmusnak.

Az indiai nemzeti párt az erőszak módszerének alkalmazása mellett döntött az India függetlenségéért való harcban

Bombay, október 25. Az indiai nemzeti párt elhatározta, hogy a passzív ellenállás módszerével párhuzamosan az erőszak módszerét is alkalmazásba veszi India függetlenségéért vívott küzdelmében. Egyidejű jelentés szerint Gandhi az indiai fohási lakosság gazdasági szervezkedésébe kapcsolódott be s megkezdette vidéki körútját.

Bombayban a hindu nacionalistapárt kongresszusának befejezése előtt katasztrófális robbanás történt a pirotechnikai intézet egyik raktárában, amely a gyűlés résztvevői közül is megölt kilenc személyt s ötöt életveszélyesen megsebesített.

Adóban, vagy kémkedés?

A manővereken letartóztatott kémgyanus kisebbségi azt állítja, hogy adóbont akart vásárolni

Alba-Iulia, október 25. A hadgyakorlatok színhelyén tegnap letartóztatott egyén nevét a hatóságok nem hozták még nyilvánosságra. Kiderült azonban, hogy kisebbségi és azt vallja, hogy a nála talált egymillió készpénzt adóbontok vásárlására akarta fordítani. A fővárosba fogják szállítani.

Leépítik a felemelt vámtarifákat Amerikában

Washington, okt. 25. Illetékes körök szerint Roosevelt elnök kijelentette, hogy nem áll szándékában központi jegy kibocsátó bankokat felállítani az Egyesült Államok különböző államaiban.

Kelles, helyettes államtitkár Bostonban kijelentette, hogy a felemelt vámtarifák korszaka végetért. Roosevelt belátta, hogy a

szabad vámpolitika megkönnyíti az amerikai termelés külföldi elhelyezését. Kérte a bankokat, ne legyenek túlságosan nehézkesek a hitelnyújtásoknál. A kormány által létesített hitelintézetek épp ezért folytatni fogja a kölcsönök nyújtását mindaddig, míg a magánbankok hajlandók lesznek közgazdasági szerepüket ezen a téren betölteni.

Egy beszarábiai német fiú megölte anyját és hugát, mert nem adták pénzt neki hitlerista célokra

Tizenötévi fegyházra ítélték az ifjú hitleristát

Bucuresti-Bukarest, október 25. Néhány nappal ezelőtt a Cetatea-Alba melletti Tarutino városkában meggyilkolva találták Heid Rebeka asszonyt és Olga nevű leányát. A csendőrség az asszony fiát Emanuel megkötözve és betömött szájjal találták meg egy csűrben. A 18 éves fiatalember, aki a nagyrészt németek által lakott városokban a hitlerista mozgalom vezetője, elmesélte, hogy a gyilkosság éjjelén banditák támadták meg a házat és követelték, adja át anyja pénzét. Ő nem akarta elárulni, hol tartják a pénzt, mire

a banditák megkötözték és ott hagyták. Később hallotta anyja és huga a kiáltását, aztán minden elcsendesedett. A hatóságok nem adtak hitelt szavainak és a nevezett vizsgálat kiderítette, hogy Emanuel Heid többször megöléssel fenyegette meg anyját, ha nem ad neki pénzt a hitlerista szervezet céljaira. Sikertől az asszony pénzét megtalálni olyan helyen, ahova csak a fiatalember férkőzhetett. A bizonyítékok alapján a kiskorúak bírósága már ítéletet is hozott és 15 évi börtönrre ítélte Emanuel Heidet.

Szombatra kész az új export-import rendszer végrehajtási utasítása

Bucuresti-Bukarest, október 25. Az új export-import rendszer végrehajtási utasítása szombati elkészül. A jövő hét elején már közlik a hivatalos lapban, a végrehajtó közegek részére.

Az alkohológák kérdése

Bucuresti-Bukarest, október 25. Slăvescu pénzügyminiszter tegnap Chirculescuval, az alkohol-monopólium elnökével és Zahariával a monopólium tanácsának tagjával hosszabb megbeszélést folytatott a szeszárak ügyében. A kérdésben még nem történt végleges döntés.

Oroszország egyelőre a tranzito-kereskedelem szempontjából érdekli a román kereskedelmet

Bucuresti-Bukarest, október 25. Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium bizottságát küldött ki az oroszországi kereskedelem tanulmányozására. A bizottság gazdasági tervezetét készít elő. Kereskedelmi körökben nem fűznek túl nagy reményeket a felveendő kapcsolatokhoz. Az Oroszországba irányuló kereskedelmünk előreláthatólag nem lesz túl nagy. Ezzel szemben a tranzito-kereskedelmünk annál inkább biztató. Elsősorban az orosz áruknak dunai szállításáról van szó. Odessza nyolc órányira van Galactól, ez tehát a legrövidebb kereskedelmi út a dunai államok felé. Megoldásra vár a Dnyeszter hajózási kérdése is. Valószínű, hogy az átjáró pont Bugaznál lesz.

A legsürgősebb beruházásokra fordítják a nemzetvédelmi kölcsönt

Az országfejlesztési kölcsönt a nemzetvédelem elengedhetetlenül szükséges beruházásaira fordítják, azonkívül a nemzeti kultúra, mezőgazdaság, építészet és utépítések, valamint más közmunkák számára használják fel. Ez az ujjáépítési munka, melynek fontosságát a nemzetgazdaság számára nem szükséges hangsúlyozni, kell éltetőzni minden polgárt. Azonkívül példával szolgálnak más országok, ahol teljes sikert ért el hasonló kölcsönökkel. Franciaországban a belföldi kölcsön 9 milliárd frankot eredményezett. A mi államunk által biztosított előnyök egészen rendkívüliek. A 880 lejes kibocsátási árfolyamnál a 4 és fél százalékos kamat ténylegesen 5 és fél százalékos rentabilitást jelent. Az 1200 lejes visszafizetés, ha a kötvény kijön az első években 40 százalékos többletet jelent, míg a minden milliárd után adott 12 milliós jutalmak még nagyobb előnyt jelentenek az aláírók számára.

— Perrott Csaba képiállítása a kolozvári Ujságíróklubban. Perrotti Csabának, az európai híri festőművésznek, aki évekkal ezelőtt Kolozsváron is nagyszerű képiállítást rendezett, újabb képiállítása nyit meg a kolozvári Ujságíróklubban. A kiállításra került képek a mester legjobb művei közül valók: színek pompázó gazdagsága, hatalmas formakésztség és páratlan tudás jellemzi őket. A kolozvári művészetkedvelő közönség számára minden bizonnyal komoly művészi élményt fog jelenteni a képek megtekintése, amelyre csak néhány napig nyílik alkalma. Perrott Csaba képiállítása ugyanis már vasárnap este bezárul s így mindenkinék érdeke, hogy azt minél hamarabb megtekintse.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătite în num. No. 224713/923

10. Telefon: 9-Havonta 110, évre 600, egész földre: Havonta félre 12, egész detések díjszal KELET" az erdőség egyetlen Cikkünk utánra megjelölés

Hogorgeres a gyakorlat

A horogkeres ténck női folyó utóbbi száma ránt számolóm szonyolvasóján — írja —, ha tartási könyvv magáért, értem márkát és 80 pf köppen. Hetenk fizetünk, ugy márk háztartás marad 80 pf világitás, talpák az 6 doiga. H akik, sajnos, m cára rossz idő hogy milyen é immár két eszt mára. Az egy h következők: 7 h olesó utalványr egy font lábó zelek —.50; toj font szalonna — font malátakáv —.19, összesen: mintegy negy szemlé számar dicsom a gyako

Kulturális

Nemrégiben gyar minisztere jelentőségű egy lengyel-magyar

Tegnap Kány Beesben járt, a tárgyal az oszt mény létrehoz hogy Magyarors máyre irányul Olaszországnak

Nem tudunk séget, mint mily szövetség hely hoznak létre, a mint az egyes nek békes kies általános béke

Hogy mégis g magyar és a kulturális egyve egyedül és kiz kulturális egy fasiszta államm nak létrejönni, a ban élük ki .. méglyákat emel mékeinek, brutá és szellemi szab kulturális élet

Minden túlzás szavazor leszóge mus „kulturája lami, amellyel s annyit jelent, m turát s a szellem lyett az erőszak ményképévé.

Ami ma Len ban, Olaszorsz alatt értenek, az eleven tagadás, közásoknak pár szerítése, a fajg felemagasztalása való tiprása.

Azok a politik államokkal, hely legi politikusaiva nek, annak a ve hogy eszlekedo szemvedélyes sze szem, hanem es vert, amelyet ez

A magyar ku szére vána, h angol vagy skat nek kulturális e fítkal. Amenn fasiszta államok